

Opvang voor kwetsbare kinderen

Met zestig jaar historie is Dikkertje Dap van de Van Veldhuizen Stichting een begrip in Rotterdam. Een bijzondere 'Kinderopvang Plus' die niet alleen kinderen met een zorgvraag helpt, maar ook kwetsbare gezinnen extra steun biedt. De decennialang opgebouwde expertise wordt nu in een methodiek gegoten, *Plus²*, waarmee ook andere kinderopvangorganisaties kunnen werken. Een gesprek met directeur Renate Verschoor (45).

🗨️ Carla Overduin

🗨️ Dikkertje Dap

De geboorte van Dikkertje Dap gaat terug naar 1957. De Rotterdamse wijk Crooswijk, een volkswijk met slechte woningen, telt veel jonge, onervaren gezinnen met opvoedingsproblemen. Dominee Van Veldhuizen en zijn dochter Marietje zien dat de jonge buurtkinderen rust en structuur nodig hebben, daarom beginnen ze een dagverblijf voor nul- tot vierjarigen als een veilig tweede thuis. Ouders worden tegelijkertijd geholpen bij de opvoeding. Zes decennia later is de door gemeente gesubsidieerde organisatie flink gegroeid. 'We hebben twee takken: dagverblijf Dikkertje Dap en Twinkeltje, een bureau voor opvoedingsondersteuning. We hebben zeventig kindplaatsen op vijf loca-

ties', vertelt Renate Verschoor, die elf jaar geleden aantrad als directeur.

Uniek

Dikkertje Dap is uniek in Nederland. Verschoor: 'We zitten tussen reguliere kinderopvang en hulpverlening in, een mooi model. In zestig jaar tijd hebben we de opkomst van diverse culturen gezien, maar de problematiek van gezinnen is eigenlijk niet veranderd. Alles wordt nu wel veel professioneler aangepakt en regels zijn verscherpt. Zoveel regelgeving is wel eens jammer, want het kan ook beperkend werken. Het is belangrijk dat we af en toe ook buiten de lijntjes mogen kleuren. De IKK-gevolgen vallen mee voor ons, we lopen op de meeste punten voor. Wij bieden bijvoorbeeld kleinere groepen: tien kinderen op twee pedagogisch medewerkers. Dat lijkt een luxe, maar soms

heb je met zes kinderen al het gevoel vol te zitten.'

Indicatie

De meeste kinderen worden via hulpverleningsorganisaties doorverwezen naar Dikkertje Dap. De GGD doet in opdracht van de gemeente de indicatie. De doelgroep is divers: van kinderen met autisme, een gedragsstoornis, een lichamelijke of mentale beperking tot tienerouders of ouders met verslavingsproblemen. 'Vaak zijn er zorgen over de ontwikkeling van een kind en we observeren of dit aan het kind of aan het gezin ligt. Een trend is dat we steeds meer bijna-vierjarigen krijgen, waarbij de stap naar de reguliere basisschool niet mogelijk lijkt. Wij zoeken dan naar de juiste plek voor het kind.' Een belangrijke verandering vindt Verschoor dat tegenwoordig de regie

Renate Verschoor

meer bij ouders zelf wordt gelegd. 'We proberen ouders te versterken en daarna moeten ze het zelf doen. Kinderen komen ook geen drie, vier jaar meer, maar maximaal een jaar. We helpen ouders op weg door de juiste hulpverlening te zoeken of door het kind een jaar te begeleiden. We bieden structuur, passen ons programma aan de behoefte van het kind aan. Daarna kijken we of het kind doorgaat naar de peuterspeelzaal of school, of dat een verlenging nodig is. Kinderen hebben veel profijt van de kleine groepen. Het geeft hen lucht. In een groep met vijftien kinderen zouden ze verloren raken.'

Ouders

De betrokkenheid van ouders is groot. Verschoor: '85 procent van de ouders heeft geen opleiding of werk. Ze komen via de wijkteams en GGD-indicatie binnen. Bij de intake vertellen we hen dat plaatsing niet vrijblijvend is. Wij verwachten iets van ouders. Ze moeten aanwezig zijn bij ouderbij-

eenkomsten en vier keer per jaar met onze gezinsadviseurs praten. Een gezinsadviseur is bij ons in dienst en is de schakel tussen het gezin en de opvang. Ouders zijn blij met een plek. Je ziet dat een kindplaats bij Dikkertje Dap hen de ruimte geeft om aan zichzelf te gaan werken.'

Hbo

De specialistische opvang vergt goed opgeleide medewerkers. 'We hebben nu ruim tachtig procent hbo-opgeleiden; dat moet honderd procent worden. Daarnaast werken we continu aan deskundigheidsbevordering, denk aan een workshop over autismespectrum of borderlinestoornis.'

Wie is geschikt om hier te werken? 'Je moet gevoel hebben bij deze doelgroep en soms je eigen normen en waarden even parkeren. Proberen de context van het gezin te snappen. Veel gezinnen worstelen met de opvoeding. Je moet niet te snel roepen: ben je alweer te laat!? Of: heeft je kind weer geen ontbijt gehad vanoch-

tend? Dikkertje Dap is een leuke organisatie om voor te werken, want je hebt veel mogelijkheden om je te ontwikkelen. Het verloop is gering, veel mensen werken hier langer dan tien jaar.'

Methodiek

Zestig jaar expertise-opbouw resulteert in een bijzondere aanpak. Dikkertje Dap schrijft momenteel een eigen methodiek: *Plus²*, die nog voor de zomer in concept gereed moet zijn. De organisatie gebruikt VVE-programma *Uk & Puk* en kindvolgsysteem *KIJK!*, maar in aangepaste vorm. 'Deze programma's zijn geschreven op kinderen die zich op normale wijze ontwikkelen, daarom moeten wij ze *fine-tunen* en omvormen tot een eigen aanpak. Belangrijk onderdeel is competentievergotend werken. Hierbij leren kinderen vaardigheden aan en versterken zij competenties die je nodig hebt om te functioneren in het dagelijks leven. Door onze methodiek vast te leggen, kunnen we ook beter meten wat het effect is. We zien in de praktijk dat het gezinnen en kinderen goed doet. Er is vooruitgang in de ontwikkeling of er ontstaat duidelijkheid over pijnpunten en vervolgstappen. En het mooie is dat we *Plus²* straks ook kunnen delen met anderen, waarbij wij als expertisebureau kunnen functioneren.'

Renate Verschoor heeft nog wel een tip voor reguliere organisaties: 'Als er zorgen zijn over een kind, wacht niet te lang en neem stappen. We krijgen soms kinderen uit de reguliere opvang als het echt helemaal niet meer gaat. Als ouders met de handen in het haar zitten en het kind bijna vier jaar is. Dan heb je een stap gemist. Verdiep je als kinderopvang in het hulpverleningsnetwerk, onderhoud goede contacten met bijvoorbeeld Centrum Jeugd en Gezin. Trek eerder aan de bel.' <